

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľky: **M. Š.**, bytom Ul. Č., K., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, **o výšku dôchodkov v súbehu**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. mája 2011, č. k. 26Sd/14/2011-15, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. mája 2011, č. k. 26Sd/14/2011-15, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 9. decembra 2010, ktorým odporkyňa podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov od 1. januára 2011 zvýšila invalidný dôchodok navrhovateľky (považovaný podľa § 293ac tohto zákona za starobný dôchodok) o 1,8%, t.j. o 2 € na 109,10 € mesačne a vdovský dôchodok o 1,8%, t.j. o 3,70 € na 208,20 € mesačne, spolu na sumu 317,30 mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom na preskúmanie rozhodnutia odporkyne domáhala jeho zrušenia z dôvodu, že podľa jej názoru mala odporkyňa zvýšiť celé priznané dôchodky a až po ich zvýšení rozhodnúť o ich výplate podľa § 56 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., teda vyplácať jej invalidný dôchodok v plnej sume, za ktorú považovala sumu 218,20 €, a vdovský dôchodok vyplácať vo výške jednej polovice, teda v sume 104,10 € mesačne, spolu od 1. januára 2011 v sume 318,30 € mesačne. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľke bol priznaný vdovský a invalidný dôchodok, pričom k súbehu nárokov na výplatu týchto dôchodkov došlo dňom 19. októbra 1996 a navrhovateľke bol vdovský dôchodok vyplácaný v plnej výške a invalidný dôchodok vo výške jednej polovice. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že k 1. januáru 2011 bol invalidný dôchodok, považovaný za starobný dôchodok, vyplácaný v sume 107,10 € mesačne a vdovský dôchodok v sume 204,50 € mesačne. Krajský súd poukázal na to, že v zmysle § 56 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. sa podmienky na určenie výplaty dvoch dôchodkových dávok skúmajú ku dňu vzniku ich súbehu, čo v danom prípade bolo k 19. októbru 1996, ku ktorému bola výška invalidného dôchodku navrhovateľky nižšia ako suma jej vdovského dôchodku. Navrhovateľke teda patrí výplata invalidného dôchodku vo výške jeho polovice a plného vdovského dôchodku. Tento pomer výplaty oboch dôchodkov zostáva zachovaný bez ohľadu na ďalšie úpravy. Z týchto dôvodov krajský súd dospel k záveru, že preskúmaným rozhodnutím odporkyňa od 1. januára 2011 zvýšila vyplácané dôchodkové dávky navrhovateľky v súlade so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním. Záver krajského súdu považovala za nesprávny z dôvodu, že z povahy výrazov „vypláca - vyplácajú“ v ustanovení § 56 zákona č. 100/1988 Zb. podľa jej názoru vyplýva jednoznačne priebehový charakter a preto je potrebné výšku dôchodkov v súbehu prehodnocovať priebežne. Zákon nerieši problematiku rozhodného momentu na účely určenia následnej fixácie pomeru výplaty dôchodkových dávok s poukazom na ich neskoršiu valorizáciu. Použitá aplikácia zákonného ustanovenia ju priamo diskriminuje v porovnaní s inými poberateľmi dôchodkových dávok v súbehu. Odvolala sa tiež na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS 341/07, v ktorom tento súd uviedol, že „viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl.2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj účelom zákona“. Žiadala preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie,

alebo aby rozhodol tak, že rozhodnutie odporkyne zmení a o výške jednotlivých dôchodkových dávok rozhodne v zmysle jej návrhu.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky trvala na vecnej správnosti jej rozhodnutia a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia odporkyne o zvýšení dôchodkových dávok navrhovateľky podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“).

Navrhovateľka sa domáhala toho, aby vzhľadom na toto zvýšenie, v dôsledku ktorého výška polovičného invalidného dôchodku považovaného za starobný dôchodok (ďalej len „invalidný dôchodok“) prevýšila výšku plného vdovského dôchodku, jej bol od 1. januára 2011 vyplácaný celý invalidný dôchodok v sume 218,20 € mesačne a vdovský dôchodok vo výške jednej polovice, teda v sume 104,10 € mesačne.

Podľa § 56 ods. 1 vety prvej zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov ak sa súčasne splnili podmienky nároku na výplatu starobného, invalidného, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov a na výplatu vdovského a sirotského dôchodku, vypláca sa vyšší (najvyšší) dôchodok v plnej výške a ostatné dôchodky sa vyplácajú vo výške jednej polovice.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pri strete nárokov na výplatu invalidného dôchodku a vdovského dôchodku sa nižší dôchodok naďalej vypláca vo výške jednej polovice.

Navrhovateľke bol vdovský dôchodok priznaný od 14. marca 1988 a za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov jej bol od 19. októbra 1996 priznaný invalidný dôchodok. Priznaním invalidného dôchodku došlo k súbehu nárokov na výplatu dvoch dôchodkových dávok rôzneho druhu. Vzhľadom na to, že

v okamihu súbehu (stretu) nárokov na výplatu dvoch dôchodkov bola výška vdovského dôchodku vyššia ako výška invalidného dôchodku, od 19. októbra 1996 sa navrhovateľke vypláca invalidný dôchodok vo výške jednej polovice v súlade so zákonom.

Odvolaací súd dospel k záveru, že navrhovateľkou požadovaná zmena nie je prípustná. Plne sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že okamih súbehu (stretu) nárokov na výplatu dôchodkových dávok rôzneho druhu je rozhodujúci pre krátenie nižšieho dôchodku na polovicu a jeho výplatu v tejto polovičnej sume naďalej a to bez ohľadu na to, že prípadnými neskoršími zvyšovaniami výška polovičného dôchodku môže prevýšiť sumu pôvodne vyššieho dôchodku.

Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle pri každej valorizácii dôchodkov posudzovať nárok na výplatu dôchodkov v súbehu znovu, ustanovil by to v zákone. K takej úprave však nedošlo; jedinou výnimkou je ustanovenie § 162f ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 107/1999 Zb. v zmysle ktorého bolo možné na žiadosť občana rozhodnúť o súbehu nárokov na výplatu dôchodkov znovu najskôr od splátky dôchodku splatnej po 30. júni 1999.

Z uvedených dôvodov odvolaací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1 a 2 OSP.

O náhrade trov odvolaací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, keďže navrhovateľka nebola v odvolacom konaní úspešná a odporkyňa náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila (§ 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. augusta 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská